

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE - Sezona 1954-55

Gledališki list 7

F. G. Herbert: VSAKIH STO LET

V soboto, 16. aprila ob 19.30 uri — premiera
za Red premierski

V nedeljo, 17. aprila ob 19.30 uri
za Red I.

VSAKIH STO LET

Komedija v 3 dejanjih (5 slikah)

Spisal: F. G. Herbert

Prevedel: H. G.

Režija in scena: **Bojan Čebulj**

I g r a j o :

Patty O'Neill	Taljana Gostiševa
Donald Gresham	Marijan Stare
David Slater	Franjo Stibilj
Mihael O'Neill	Stane Jagodic

Godi se pomladi 1951 v New Yorku

1. in 5. slika na vrhu Empire State Buildinga

2., 3. in 4. slika v Donovem stanovanju na 49. vzhodni cesti.

Konec ob 22. uri

VSAKIH STO LET

Le vsakih sto let se zgodi, da se v enem samem dnevu srečata dva mlada človeka, spoznata, vzljubita, doživita marsikaj, se sporečeta, toda končno spet in najbrže za vselej najdeta. „Vsakih sto let“ je slovenski naslov te prikupne, brez posebnih namenov, toda ljubko napisane ameriške komedije, ki jo je z velikim uspehom leta 1951 krstilo gledališče Henryja Millerja v New Yorku. Od takrat je preromala odre vsega sveta, doživela tudi filmsko upodobitev in bila v lanski sezoni na repertoarju kar treh slovenskih gledališč: tržaškega, mestnega v Ljubljani in celjskega. Originalni naslov komedije bi se v dobesednem prevodu glasil „Mesec je moder“, toda „The Moon Is Blue“ je angleška fraza, ki pomeni nekaj podobnega kot po naše „vsake kvatre“, zato se je prevajalec odločil za naslov, ki ga je vzel iz besedila same komedije.

„Vsakih sto let“ je lahkotna, tipično konverzacijska bulvarška komedija, ki brez slehernih pretenzij prikazuje odlomek iz življenja vsakdanjih in povprečnih Amerikancev. Kljub temu, da je delo spretno in duhovito napisano, pa se avtor vendar ne poslužuje običajnih komedijskih prijemov, saj bi v delu zaman iskali kakšne posebne situacijske in besedne komike. Kako potem, da je delo tako uspelo po vsem svetu? Težko je najti odgovor na prvi mah, brez dvoma pa je ena izmed tajnosti uspeha te ameriške komedije v intimnem, življenjsko neposrednem in prepričljivem sikanju glanih junakov, ki so polni iskrene človeške topline, skrijejo pod njihovimi navideznimi slabostmi, neurejenostjo in subjektivnimi občutji. Res je, da se taka zgodba v resničnem življenju lahko zgodi niti vsakih sto let ne, da je celotno dejanje grajeno ne toliko na značajih in dejavnosti junakov, kot pa na golih slučajnostih, ki se lepo razvrstijo, ujemajo druga z drugo in zapleto in razpleto vso zgodbo okoli mlade, neurejene na videz naivne, v resnici pa poštene, pametne in preudarne Patty O'Neill. Toda tudi v življenju le slučaj piše komedije, zakaj jih ne bi torej tudi na odru. Poglejmo na kratko, kako se to zgodi „vsakih sto let“.

Slučajno se na vrhu najvišjega nebotičnika na svetu, to je 360 m visoki Empire State Building v New Yorku, srečata mlada Patty in mladi arhitekt Donald Gresham. Drug drugemu sta simpatična in Don povabi Patty na večerjo, ker pa je še zgodaj jo popelje v svoje stanovanje s skupaj osvojenjo parolo „Čustva, a nič strasti“. Toda nepričakovan dež onemogoči njune načrte in ne preostane jima drugega, kot, da Don skoči po živila, Patty pa skuha večerjo. Ko Don odide pride v isti stajbi stanujoči nekoliko lahkoživi toda dobrodušni David Slater, oče Donove zaročenke Cynthia, z namenom, da bi uredil spor med njima. Tudi njemu imponira živahna Patty, ki ji je mladostni in veseli gospod in oče všeč. Povabi ga v veliko Donovo jezo na večerjo. Po večerji Cynthia hoče na vsak način govoriti z Donom, zato ta odide. Patty in David ostaneta sama. On ji ponudi zakon, ko pa ob tem spozna njeno poštenost in pokvarjenost ji iskreno podari 600 dolarjev. Patty se za darilo zahvali s poljubom ravno v trenutku

ko se vrne Don. Ljubosumen našene Davida, se sporeče s Patty, toda vmes nenadoma poseže Pattyn oče, ki z eno samo policijsko gesto Dona položi na tla in odvede hčerko s seboj. Toda Patty se vrne nazaj, da do konca razčisti vso zadevo. Tudi David se vrne in ko mu hoče vrniti 600 dolarjev se razkrije, da je to denar, ki ga je prikvartal David od Dona. Besna Patty zaigra sceno z Davidom in razjarjeni Don odide v svojo sobo. Patty ne preostane drugega, kot da se vrne domov.

Toda naslednji dan ljubezen privede oba, Dona in Patty, na vrh nebotičnika, kjer sta se prvič srečala. Tu se spet najdeta in ničesar več, kar bi branilo skupni poti njune ljubezni.

Torej dokaj preprosta zgodba o preprostih ameriških ljudeh in njihovih vsakdanjih vsakdanjostih. Toda kljub svoji preprostosti je zgodba prežeta s toplo vedrino in lahnim humorjem, s sicer neglobokim in čisto vsakdanjim toda zdravim filozofiranjem okoli morale in nemorale v ljubezni in zakonu majhnih ljudi izgubljenih v džungli ameriških nebotičnikov.

Za naše gledališče je ta tipično konverzacijska komedija ne ravno lahka naloga, zlasti še ker vse dogajanje sloni na štirih, oziroma točneje na treh osebah. Značaji vseh junakov so sicer jasno začrtani, toda ne segajo globoko v psihične sfere človeškega značaja. Vendar so tako polni drobnih čustvenih nians, sprehodov in replik, da za igralca predstavljajo sicer hvaležno, toda v resnici tudi zahtevno in težko nalogo. Upajmo, da ji bodo naši igralci kos, o čemer bo pač dokončno sodbo dala publika, ki jo bo prav gotovo pritegnila zabavna zgodba o čudovitem dekletu Patty O'Neill, kakršno lahko srečaš le „vsakih sto let“.

Režiser

ALFONZ OBLAK

V ponedeljek 21. marca letos je po daljši in mučni bolezni preminul upravnik Mestnega gledališča Jesenice, igralec, režiser in naš dobri tovariš Alfonz Oblak.

Zahrbtna bolezen mu je že dolgo spodjedala zdravje in vse prezgodaj pretrgala nit življenja. Z Alfonzom smo za vselej izgubili človeka redkih odlik, s plemenitim značajem in velikim razumevanjem za sočloveka, izgubili smo kulturnega delavca, ki ima velike zasluge za razvoj delavske prosvete na Jesenicah, izgubili smo komunista-borca, ki je svoje vse prekratko življenje posvetil borbi za pravice delavskega razreda.

Pred 45 leti se je Alfonz rodil v delavski družini in že zgodaj okusil trdoto in neusmiljenost življenja. Kot mladenič si je moral iskati kruha v jeseniški lovarni, kjer se je seznanil z naprednim delavskim gibanjem. Vključil se je v delavsko društvo „Svoboda“ in sodeloval v telovadnem odseku nato pa v dramski sekciji, kjer neja na delavskem odru pri Jelenu. Ko se je leta 1933 razbila „Svoboda“ in ustanovila namesto nje „Enotnost“ je prevzel vodstvo dramske sekcije in se uveljavil kot režiser in igralec. Ob sodelovanju Toneta Cufarja je režiral njegovo delavsko dramo „Polom“, ki je izzvala ne malo prahu po Sloveniji. Nadalje je režiral B. Krefta „Celjske grofe“ in sam igral Pravdača, pravtako Kreftove „Kreature“ in druga dela. Zaradi svojega naprednega prepričanja in delavske zavednosti je bil tudi preganjan in zaprt. Takoj po okupaciji je odšel med prvimi v partizane in doživel ognjeni krst 1. avgusta 1941 na Poljanah. Zaradi slabega zdravlja pa ni bil kos naporom partizanstva, zato odide k družini v Ljubljano, kjer nadaljuje z ilegalnim delom. Italijani ga internirajo v taboriščih na Rabu in v Reniciju.

Po osvoboditvi se je vrnil v Ljubljano in takoj začel z delom pri sind. dramski družini. Leta 1947 pride kot sindikalni prosvetni referent na Jesenice, jeseni istega leta pa je postal tajnik Sindikalnega gledališča na Jesenicah, vse do leta 1952 ko je postal upravnik MGJ. Prvi nastop na jeseniškem odru kot igralec je imel leta 1948 z vlogo starega Brdena v „Polji do zločina“ Miška Kranjca. Odslej se je vse bolj uveljavljal in postal nepogrešljiv igralec starejših karakternih vlog. Spomnimo se njegovega Hvastja v Cankarjevih „Hlapcih“, starega Millerja v Schillerjevem „Kovarstvu in ljubezni“, Dunda Maroje v istoimenski Držičevi komediji, spomnimo se njegovih doživeto odigranih očetov v Drevovi „Zanki“, Finžgarjevi „Verigi“, v pravljičnig igran J. Tomaziča „Pohorska bajka“ in „Trije bralje“ ter v Wüchnerjevem „Pastirju Petru“ in še mnogo drugih vlog, ki jih je izoblikoval z vso prizadevnostjo in ljubeznijo. Svojo zadnjo vlogo je odigral v Shakespearejevem „Othellu“ kot Desdemonin oče senator Brabantio.

Kakor je bil predan kot igralec gledališkimi deskam, tako je tudi kot upravnik ves služil neumorno, požrtvovalno in vestno gledališču. Kljub vsemu temu pa je našel čas za politično delo, saj je bil član in funkcionar mnogih družbenih organizacij med drugim tudi odbornik LOMO Jesenice in član MK ZKS.

Z izgubo Alfonza je jeseniško gledališče izgubilo enega svojih najnaprednejših članov. Za njim je nastala nenadomestljiva vrzel, toda njegova borbenost, poštenost, iskrenost in predanost gledališču, njegovo nenehno iskanje novih poli za rast delavske kulture in socialističnega razvoja naše družbe sploh, nam bo vsem ostalo kot svetel vzgled v trajnem spominu. Alfonza ni več med nami, večno živ pa bo spomin nanj, med nami vsemi, ki smo ga dolga leta poznali, z njim delali in ustvarjali.

Njegova zadnja pot v prerani grob je bila dokaz, kako spoštovan in priljubljen je bil pri vseh na Jesenicah in daleč naokoli.

Dragi Alfonz, naj ti bo lahka rodna slovenska zemlja, ki si jo tako ljubil, zanjo živel in se boril.

Slava spominu Alfonza Oblaka!

PRI PRAVLJAMO...

V začetku maja bo premiera Gregorčeve operete „Melodija srca“. Ljubitelji glasbe in petja bodo spet prišli na račun in se srečali z znanci, pevci in igralci iz „Male Floramy“, ki se pod režijo Jožeta Tomažiča in taktirko Rada Kleča vneto pripravljajo na „Melodije srca“.

Za konec maja bo kot deveta premiera letošnje sezone uprizorjena drama znanega angleškega pisatelja W. S. Maughama „Deževje“, ki bo doživelo na našem odru v režiji ing. Gostiša Danila jugoslovanski krst. Drama je zanimiva psihološka zgodba, ki se odigrava na eksotičnih otokih Južnega morja. Prav gotovo bo to dogodek za jeseniško publiko, zlasti še, ker bo delo prvič uprizorjeno pri nas.

Za zaključek sezone pa bo v režiji Bojana Čebulja kot deseta premiera uprizorjeno delo velikega francoskega klasika J. B. P. Moliere „Šola za žene“, ljubka in duhovita komedija, ki v izvrstnem prevodu Josipa Vidmarja razkrije marsikaj zabavnega in resničnega o večnih težavah v ljubezni in zakonu, čeprav je bila napisana pred skoraj tristo leti.